

Jaroslav Malina: Hvězdopravné nebe zvěrokruhu nad námi provázené originálními texty, malbami a sochami

Jaroslav Malina: Astrological sky of the zodiac above us accompanied by original texts, paintings, and sculptures

JOSEF UNGER

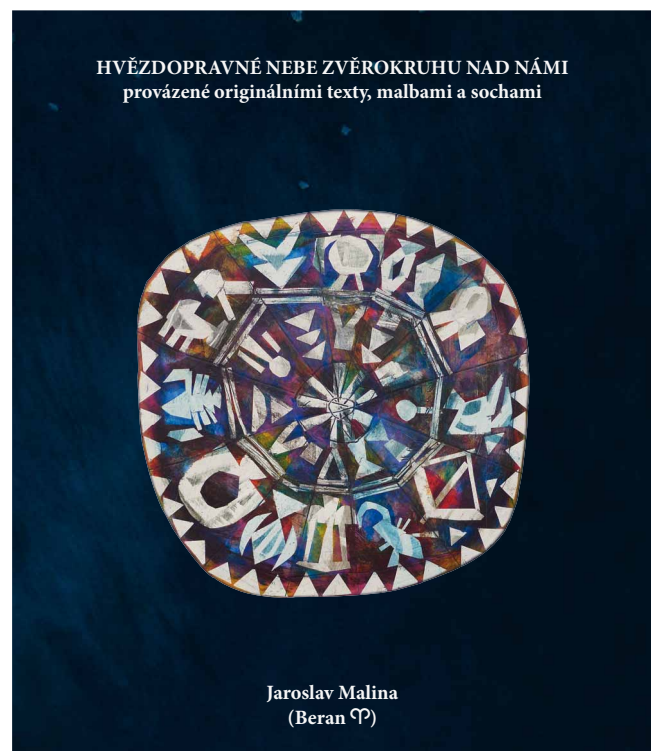
Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Kotlářská 267/2, Brno 611 37

Ještě čtenáři nestačili vstřebat předchozí Malinovu knihu „Úvod do caputologie: Hlava I“, vydané na jaře roku 2019 a již je na pultu další kniha tohoto plodného autora. Ve skutečnosti jsou to v podstatě tři knihy v jednom svazku spojené tématem hvězdopravného nebe. V první části, zvané „Nebeské jevy a zvěrokruh v pozemském životě“, zúročil autor svoje historické vzdělání a encyklopedické znalosti. Sklon k epigramům nezapřel hned pod názvem, když uvedl „Na Zemi bude živo, dokud krouží oběživo a naše oběžnice kol Slunce.“ Ale hned část věnovaná pravěku dokazuje, že po velmi dlouhé období lidských dějin oběživo nekroužilo a přesto bylo živo, někdy na naše poměry a způsob vnímání až moc. Mnohem důležitější pro lidi v pravěku, označeném jako „Hledání“, byl vztah k nebeským tělesům projevující se v kosmografii vyjádřené myticky, jak si o tom v této kapitole můžeme podrobně přečíst. Samozřejmě zde nemůže chybět zmínka o rondelech, kruhových územích vymezených i několikanásobnými příkopy. Období starověku (Nalézání) je charakterizováno vznikem a rozvojem civilizací a států městského typu a opravdu se v něm začali lidé nalézat a to jak na Předním a Dálném východě, Egyptě, oblasti antických civilizací, Indii a předkolumbovské Americe. Díky archeologickým nálezům i písemným pramenům život těchto lidí nalézáme i dnes. Středověk, datovaný od zániku západoférické říše roku 476 do objevení Ameriky 1492, je spojován s vírou a v knize dokumentován uměleckými díly, architekturou a dalšími písemnými prameny. Středověká sexualita a erotika, dokumentovaná na zvěrokruhu ve Vézelay a románských kostelích severního Španělska, by mohla být doplněna i odkazem na pár muže a ženy nad oknem svatojakubského kostela v Brně. Jako velmi vhodné doplnění se jeví reprodukce cyklu fresek Dvanáct měsíců z hradu Buonconsiglio v severní Itálii od mistra Václava, na nichž je v mnoha případech znázorněna oposice kurtoazního životního stylu šlechty a prostých lidí. Důležitý je vysvětlující text pod každým obrázkem, který čtenáři umožňuje pochopit bohatý obsah každého zobrazení. Novověk, označovaný také jako věk rozumu, je stručně charakterizován z hlediska odvahy vědět, radostí, starostí a také zvěrokruhových znamení na mramorové mozaikové podlaze v barokní bazilice Santa Maria degli Angeli e dei Martiri v Římě. Zato světověku, jako věku hledání, je věnována velká pozornost s akcentem na New Age, scientismus, teorie Gaia a antropický princip, archeoastronautické a katastrofické teorie a další argumenty. Tato část je širším histo-

rickým úvodem k „Znamením zvěrokruhu“, kde asi na padesáti stránkách autor zaměřil svoji pozornost na jednotlivá znamení. Plně zde využil svůj vztah k básnické tvorbě i encyklopedickým výkladům jednotlivých použitých pojmů. Každé znamení má pak výtvarné doplnění v kresbě Aloise Mikulky a assembláži Pavla Tasovského, takže čtenář si přijde na své jak z hlediska literární tvorby, poučení i pastvy pro oči.

V poslední části „Znamení zvěrokruhu v díle malířů a sochařů“, se můžeme seznámit s reflexí třiceti umělců. Po krátkém medailonku každého autora doplněném fotografií, je vybráno několik autorových děl. Můžeme se zde setkat s dřevěnými, sádrovými i kovovými plastikami, kresbami, malbami zpracovanými různými technikami, ať se již jedná o kombinovanou techniku, grafiku, kolorovanou kresbu, linoryty, fotografie i digitální malbu. Někteří autoři, jako Michal Halva, Helena Hlušíčková, Martina Lupe Švarcová, Zdeněk Macháček, Dana Marková, Jiří Neuwirt, Alena Opletalová, Jiřina Strýčková, Jan Svoboda, či Miroslav Štěpánek, Pavel Tasovský a Josef Zahradník, se vypořádali se všemi, nebo takřka všemi znameními zvěrokruhu, jiní zase jen s některými, které jim byly blízké.

V závěru knihy se může čtenář dozvědět z textu i obrázků něco o autorovi, seznámit se s výběrem literatury, poděkováním i autorovou třináctou komnatou s různými vyobrazeními i nezbytnými vysvětlivkami. Celá kniha je ještě propletena autorovými epigramy, takže máme před sebou dílo autora s encyklopedickými znalostmi, literárními ambicemi i hlubokým vztahem k výtvarnému umění. Kniha je proto poučná, vtipná a především krásná. Nezbyvá tedy než se těšit na něco dalšího podobného.

Přebal knihy: Jaroslav Malina, *Hvězdopravné nebe zvěrokruhu nad námi provázené originálními texty, malbami a sochami*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2019, 528 stran.